

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-03- Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO

Teikiame Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 649, 702, 704 ir 746 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – CPK projektas), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 604, 605, 609, 610, 611, 620, 650, 654, 679, 682, 727, 728, 733, 737, 744, 750, 753, 754, 766, 767, 769 ir 778 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2721 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – CPK pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2721 projektas), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 82, 108, 145, 192, 590, 593, 596, 601, 602, 609, 610, 611, 614, 624¹, 626, 627, 631, 632, 634, 636, 648, 650, 651, 654, 656, 661, 663, 668, 685, 689, 702, 706, 710, 713, 723, 727, 731, 732, 753, 754, 755 ir 771¹ straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2317 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – CPK pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2317 projektas) ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 5.53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – CK projektas) (toliau kartu – Projektai).

Projektai parengti siekiant suregulamentuoti vykdomųjų dokumentų dėl išieškojimo iš įkeisto turto, kai, vadovaujantis įkeitimo sandoriu, atsiskaitymas turi būti vykdomas įkeistą turtą perduodant įkeitimo kreditoriui, vykdymo tvarką, taip pat sudaryti teises sąlygas asmenims patogiau, greičiau ir pigiau – naudojantis elektroninėmis priemonėmis – pateikti vykdomuosius dokumentus vykdyti, optimizuoti popierinių vykdomųjų dokumentų srautus ir mažinti teismų, kitų valstybės bei savivaldybių institucijų ir Lietuvos antstolių rūmų patiriamas išlaidas bei suderinti tarpusavyje teisinio reguliavimo nuostatas dėl vykdomųjų dokumentų pateikimo vykdyti.

I. Sprendžiama problema	<p>Projektais sprendžiamos šios pagrindinės problemos: 1) vykdomųjų dokumentų dėl išieškojimo iš įkeisto turto, kai, vadovaujantis įkeitimo sandoriu, atsiskaitymas turi būti vykdomas įkeistą turtą perduodant įkeitimo kreditoriui, aiškios vykdymo tvarkos nebuvimas; 2) sudėtingas popierinių vykdomųjų dokumentų pateikimo vykdyti procesas dėl itin siauro šią funkciją atliekančių subjektų rato; 3) teisinio reguliavimo, leidžiančio didinti elektroninės formos vykdomųjų dokumentų išdavimą, stoka.</p> <p>CPK projektu sprendžiamos problemos:</p> <p>1) Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.219 straipsnyje nustatyta, kad kreditorius, skolininkas ir įkaito davėjas (kai įkaito davėjas yra ne skolininkas) turi teisę įkeitimo sandoryje arba išieškojimo metu susitarti, kad neįvykdžius įkeitimu užtikrintos prievolės įkeitimo objektas bus perduotas kreditoriaus nuosavybėn, tačiau Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse (toliau – CPK) aiškiai nėra reglamentuota, kaip tokio pobūdžio vykdomieji dokumentai turėtų būti vykdomi.</p> <p>2) CPK 702 straipsnio 1 dalies ir 704 straipsnio 6 dalies nuostatos numato, kad turto perdavimo išieškotojui aktą ar turto pardavimo skolininko pasiūlytam pirkėjui aktą antstolis surašo praėjus 20 dienų nuo visos kainos (kainos skirtumo)</p>
-------------------------	--

	<p>sumokėjimo ir nesuteikia antstoliui teisės šių aktų surašyti anksčiau net ir tais atvejais, kai vykdymo proceso dalyviai tokiam turto realizavimui neprieštarauja. Atsižvelgiant į tai, kad kartu su skola paprastai priteisiamos ir palūkanos, toks reguliavimas itin nepalankus skolininkui, kurio turtas realizuojamas, nes, neatsižvelgiant į tai, kad visa suma už turtą sumokėta, antstolis dar 20 dienų negali užbaigti turto realizavimo procedūros (surašyti akto) ir visą šį laiką dėl skaičiuojamų palūkanų didėja bendra skolininko mokėtina suma.</p> <p>3) Galiojančios CPK 649 straipsnio nuostatos vykdomojo rašto dublikatą leidžia išduoti tik vienu atveju – jeigu vykdomasis raštas prarastas. Tačiau praktikoje, plečiantis elektroninių dokumentų naudojimui, atsiranda poreikis vykdomojo rašto dublikato prašyti ne tik, kai jis prarastas, tačiau ir kai siekiama vietoje anksčiau išduoto popierinės formos dokumento gauti tą patį dokumentą, tik elektroninės formos.</p> <p><i>CPK pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2721 projektu ir CPK pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2317 projektu sprendžiamos problemos:</i></p> <p>Nuo 2021 m. sausio 1 d. elektroninius vykdomuosius dokumentus išieškotojai antstoliams vykdyti pateikia per Antstolių informacinę sistemą (toliau – AIS), o rašytinius (popierinius) vykdomuosius dokumentus dėl pinigų sumų išieškojimo per Lietuvos antstolių rūmus, kurie gautą popierinį vykdomąjį dokumentą suskaitmenina, įkelia į AIS, o suskaitmenintą vykdomąjį dokumentą grąžina jį išdavusiai institucijai. Analogiškos nuostatos nuo 2025 m. sausio 1 d. yra taikomos ir popieriniams vykdomiesiems dokumentams dėl nepiniginio pobūdžio išieškojimų.</p> <p>Nustatytas reguliavimas nesuteikia galimybės popierinės formos vykdomojo dokumento suskaitmeninti ir į AIS įkelti valstybės ar savivaldybių institucijoms ar įstaigoms tokiais atvejais, kai pagal vykdomąjį dokumentą turi būti išieškoma į valstybės biudžetą, ar kai išieškotojas yra pati valstybės ar savivaldybių institucija ar įstaiga. Be to, įgyvenant vykdomųjų dokumentų skaitmeninimo ir įkėlimo į AIS funkciją bei suskaitmenintų vykdomųjų dokumentų grąžinimą juos išdavusioms institucijoms, Lietuvos antstolių rūmų darbuotojams tenka didelis darbo krūvis ir patiriama reikšmingų išlaidų pašto paslaugoms bei darbuotojų darbo užmokesčiui.</p> <p><i>CK projektu sprendžiamos problemos:</i></p> <p>CK 5.53 straipsnio 2 ir 7 dalių nuostatos, reglamentuojančios, kad notaro išduotą vykdomąjį pavedimą dėl turto apyrašo sudarymo / turto apyrašo papildymo <i>įpėdinis pateikia bet kuriam palikimo atsiradimo vietos apylinkės teismo veiklos teritorijoje veikiančiam antstoliui</i>, nėra suderintos su CPK pakeitimo įstatymu Nr. XIV-2317 nustatytu teisiniu reguliavimu dėl nepiniginio pobūdžio vykdomųjų dokumentų centralizuoto skirstymo antstoliams per AIS. Be to, atsižvelgus į tai, kad popierinės formos vykdomieji dokumentai pateikiami per Lietuvos antstolių rūmus, CK 5.53 straipsnio 7 dalyje numatytas trijų darbo dienų terminas, per kurį įpėdinis turi pateikti antstoliui notaro išduotą vykdomąjį pavedimą papildyti turto apyrašą, laikytinas per trumpu.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p><i>CPK projektu siūloma:</i></p> <p>1) Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo, turto pardavimo skolininko pasiūlytam pirkėjui ir turto perdavimo išieškotojui aktų surašymui nustatyti tokius pačius terminus, kokie nustatyti CPK 724 straipsnio 1 dalyje surašant turto pardavimo iš varžytynių aktą – aktas būtų surašomas per 3 darbo dienas nuo visos kainos (kainos skirtumo) sumokėjimo, bet ne anksčiau kaip po 20 dienų nuo pasiūlymo išieškotojui paaimti turtą išsiuntimo dienos (kai išieškotojui siūloma</p>

perimti iš varžytnių neparduotą skolininko turtą) ar skolininko pasiūlyto pirkėjo sutikimo pirkti turtą pateikimo antstoliui dienos.

2) CPK 746 straipsnyje detalizuoti vykdomųjų dokumentų dėl išieškojimo iš įkeisto turto, kai, vadovaujantis įkeitimo sandoriu, įkeistas turtas turi būti perduodamas įkeitimo kreditoriui, vykdymo tvarką: tais atvejais, kai įkeitimo sandoryje nustatyta, kad įkeistą turtą perdavus įkeitimo kreditoriui skolininko prievolė pasibaigia ir šis turtas nėra areštuotas vykdant išieškojimą iš šio skolininko kitų kreditorių naudai, antstolis įkeistą turtą perduotų įkeitimo kreditoriui, o tais atvejais, kai įkeitimo sandoryje nustatyta, kad įkeitimu užtikrintos prievolės pabaiga priklauso nuo įkeitimo kreditoriui perduoto įkeisto turto vertės, taip pat tais atvejais, kai įkeistas turtas yra areštuotas vykdant išieškojimą iš šio skolininko kitų kreditorių naudai, antstolis įkeistą turtą įkainotų ir įkeitimo kreditorius turėtų sumokėti įkeisto turto vertės ir jam priklausančios sumos skirtumą. Jeigu įkeisto turto kaina būtų mažesnė už įkeitimo kreditoriui priklausančią sumą, įkeitimo kreditorius turėtų teisę išieškoti trūkstamą sumą iš skolininko kito turto.

3) Patikslinti CPK 649 straipsnio 1 dalį ir nustatyti, kad, išieškotojo prašymu, jam grąžinus teismui anksčiau išduotą popierinės formos vykdomąjį raštą, gali būti išduodamas elektroninės formos vykdomojo rašto dublikatas. Siūlomas nustatyti teisinis reguliavimas leis optimizuoti popierinių vykdomųjų dokumentų srautus, didinant elektroninės formos vykdomųjų dokumentų išdavimą. Tokiu būdu išieškotojai galės patogiau, greičiau ir paprasčiau bet kuriuo paros metu pateikti vykdomąjį raštą vykdyti, visus vykdymo proceso iniciavimo klausimus įgyvendindami nuotoliniu būdu užuot siųsdami į Lietuvos antstolių rūmus. Išieškotojui sugrąžinus anksčiau išduotą popierinės formos vykdomąjį raštą jį išdavusiam teismui, būtų užtikrinta, kad šis dokumentas bus išimtas iš apyvartos, o vietoje jo išduotas elektroninės formos vykdomasis raštas turės tą pačią teisinę galią.

CPK pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2721 projektu ir CPK pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2317 projektu siūloma:

1) Nustatyti, kad valstybei atstovaujantys subjektai (dėl piniginio pobūdžio išieškojimų), valstybės ar savivaldybių institucijos ar įstaigos, kai jos yra išieškotojai (dėl nepiniginio pobūdžio išieškojimų), patys suskaitmenintų ir įkeltų vykdomuosius dokumentus vykdymui į AIS.

2) Kaip perteklinio atsisakyti reikalavimo suskaitmenintą vykdomąjį dokumentą grąžinti išdavusiai institucijai, kadangi pagal CPK nuostatas nutraukus vykdomąją bylą ar įvykdžius vykdomąjį dokumentą, vykdomieji dokumentai su atitinkama žyma ir taip grąžinami juos išdavusiai institucijai¹. Taigi, pakeitus reguliavimą, būtų atsisakyta dvigubo to paties dokumento grąžinimo, t. y., pirmiausiai suskaitmeninto, po to – nutraukus vykdomąją bylą ar įvykdžius vykdomąjį dokumentą.

CK projektu siūloma atsisakyti nuostatos, kad notaro išduotą vykdomąjį pavedimą dėl turto apyrašo sudarymo / papildymo įpėdinis pateikia bet kuriam palikimo atsiradimo vietos apylinkės teismo veiklos teritorijoje veikiančiam antstoliui, patikslinant, kad tokie vykdomieji pavedimai pateikiami Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Taip pat nuo trijų iki penkių darbo dienų ilginamas terminas, per kurį įpėdinis turi pateikti vykdyti pavedimą dėl paveldimo turto apyrašo papildymo, siekiant, kad tokiais atvejais, kai nurodytas pavedimas yra popierinės formos, įpėdinis suspėtų jį pateikti vykdyti per

¹ CPK 630 straipsnio 3 dalis, 631 straipsnio 6 dalis.

	Lietuvos antstolių rūmus. Pakeistas reguliavimas sistemškai derės su atliktais CPK pakeitimais, kuriais nuo 2025 m. sausio 1 d. visi vykdomieji dokumentai, įskaitant ir dėl nepiniginio pobūdžio, bus skirstomi antstoliams per AIS.
III. Priemonių kaštai	Valstybės biudžeto lėšų Įstatymų projektams įgyvendinti nereikės.
IV. Nauda visuomenei	<p>Priėmus CPK projektą bus pašalinti praktikoje kylantys neaiškumai, aiškiau reglamentuojant vykdomųjų dokumentų dėl įkeisto turto perdavimo įkeitimo kreditoriui vykdymo tvarką, taip pat bus nustatyti optimaliesni turto perdavimo išieškotojui akto ir turto pardavimo skolininko pasiūlytam pirkėjui akto surašymo terminai. Taip pat bus nustatyta galimybė gauti elektroninės formos vykdomojo rašto dublikatą, kurį bus galima pateikti vykdyti patogiau ir greičiau per AIS, nesiunčiant į Lietuvos antstolių rūmus.</p> <p>Priėmus CPK pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2721 projektą ir CPK pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2317 projektą bus praplėstas popierinius vykdomuosius dokumentus galinčių suskaitmeninti ir į AIS įkelti subjektų ratas, taip sudarant sąlygas greičiau, paprasčiau ir pigiau pateikti vykdomąjį dokumentą vykdyti, be to, bus atsisakyta perteklinio reikalavimo suskaitmenintą vykdomąjį dokumentą gražinti išdavusiai institucijai.</p> <p>Priėmus CK projektą teisinis reguliavimas dėl vykdomųjų dokumentų pateikimo vykdyti derės sistemškai.</p>

Įstatymų projektais prisidedama prie Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54, 516 punkte numatyto siekio, užtikrinti racionalią ir į pagalbą žmogui orientuotą antstolių veiklą.

Įstatymų projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Įstatymų projektai nėra notifikuotini Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos² 4 punktu, Įstatymų projektų poveikio vertinimas nėra atliekamas.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrines lietuvių kalbos normas.

Projektai buvo pateikti derinti Lietuvos antstolių rūmams, Lietuvos notarų rūmams, Nacionalinei teismų administracijai, Valstybės įmonei Registrų centrui, ministerijoms, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai ir Lietuvos savivaldybių asociacijai.

Įstatymų projektai buvo patikslinti atsižvelgiant į Lietuvos antstolių rūmų pasiūlymus. Su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Nacionaline teismų administracija ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba dėl šių institucijų teiktų pastabų ir pasiūlymų buvo suderinta darbo tvarka.

Įstatymų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje. Atskirų konsultacijų su visuomene nebuvo.

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisinių paslaugų politikos grupė (vadovė Aurelija Giedraitytė, tel. +370 607 69523, el. p. aurelija.giedraityte@tm.lt) vyresnioji patarėja Aurelija Pauliukaitė, tel. +370 602 87564, el. p. aurelija.pauliukaite@tm.lt).

PRIDEDAMA:

² Numatomo teisinio reguliavimo poveikio metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“.

1. CPK projektas ir jo lyginamasis variantas, 6 lapai.
2. CPK pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2721 projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. CPK pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2317 projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
4. CK projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
6. Institucijų raštų nuorašai, 33 lapai.

Teisingumo ministras

Rimantas Mockus

Aurelija Pauliukaitė, mob. tel. +370 602 87564, el. p. aurelija.pauliukaite@tm.lt